

19. Фасій Б.В. Субсидіарне застосування норм цивільного законодавства в Україні: теорія та практика: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 195 с.
20. Смирнов О.В. Основные принципы советского трудового права. М.: Юрид. лит-ра, 1977. 214 с.
21. Бару М.Й. Правове регулювання трудових відносин: закон, мораль, справедливість. Право України. 1998. № 2. С. 65–69.
22. Слюсар А.М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: моногр. Х.: Фінн, 2011. 360 с.

МЕЛЬНИК В. П.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних
і правових дисциплін
(Київський інститут інтелектуальної
власності та права
Національного університету
«Одеська юридична академія»)
здобувач кафедри муніципального права
та адміністративно-правових дисциплін
(Інститут права
імені Іонікія Малиновського
Національного університету
«Острозька академія»)

УДК 349.3:364-787.2

ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ У ПЕНСІЙНОМУ СТРАХУВАННІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВАЦІЙ СЬОГОДЕННЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У цій науковій статті розглядаються теоретико-правові аспекти пенсій по інвалідності через призму сучасних тенденцій соціальних реформ. Акцентовано на концептуальних аспектах соціальної, зокрема, пенсійної реформ. Зазначено важливість реформування солідарної системи пенсійного страхування та удосконалення пенсії по інвалідності через призму пенсійної реформи (2017 р.). Визначено сутність та ознаки пенсії по інвалідності. Зроблено висновки та пропозиції.

Ключові слова: пенсійне страхування, солідарна система пенсійного страхування, пенсія, пенсія по інвалідності, новації пенсійного законодавства, пенсійний кодекс.

В этой научной статье рассматриваются теоретико-правовые аспекты пенсий по инвалидности через призму современных тенденций социальных реформ. Акцентируется внимание на концептуальных аспектах социальной, в частности, пенсионной реформ. Отмечена важность реформирования солидарной системы пенсионного страхования и совершенствования пенсии по инвалидности через призму пенсионной реформы (2017 г.). Отмечены сущность и признаки пенсии по инвалидности. Сделаны выводы и предложения.

Ключевые слова: пенсионное страхование, солидарная система пенсионного страхования, пенсия, пенсия по инвалидности, новации пенсионного законодательства, пенсионный кодекс.

The present article deals with the theoretical and legal aspects of disability pensions through the lens of modern trends in social reforms. A special focus is put on the conceptual aspects of social, in particular, pension reform. The importance of reforming pay-as-you-go pension insurance system and improving the disability pension through the prism of the pension reform (2017) was noted. The essence and characteristics of a disability pension are indicated. Conclusions and suggestions are made.

Key words: *pension insurance, pay-as-you-go pension insurance system, pension, disability pension, innovations in pension legislation, pension code.*

Вступ. У системі проголошених та декларованих в Україні соціальних реформ провідне місце посідає пенсійна реформа, яка є ключовою у системі політико-правових кроків щодо забезпечення сталого розвитку нашої держави, здійснення динамічних та конструктивних демократичних, соціальних та правових перетворень. Новації сучасної пенсійної реформи, насамперед, спрямовані на підвищення якості та рівня життя осіб з інвалідністю та осіб похилого віку, з огляду на об'єктивну необхідність підвищення ефективності, дієвості та доступності прав на окремі види пенсій як основоположних та базових соціальних прав [1, с. 17–18; 2, с. 22–27; 3].

У контексті пенсійної реформи на особливу увагу заслуговують питання щодо реформування солідарної системи пенсійного страхування, у тому числі пенсій, які передбачені у ній, оскільки нині вони виступають соціально-економічним базисом пенсійної системи. Чи не основним викликом, який стоїть перед суспільством та державою, є виведення з кризи солідарної системи пенсійного страхування. Це пов'язано із такими чинниками: неефективність соціальної політики; невідповідність стану розвитку суспільства та держави у частині ефективної пенсійної політики; неефективність та суперечливість пенсійного законодавства; позитивна динаміка щодо зростання чисельності осіб пенсійного віку, у тому числі осіб з інвалідністю; низький рівень соціальних стандартів; неефективність механізмів реалізації, гарантування та правової охорони права на окремі види пенсій у солідарній системі пенсійного страхування; наявність необґрунтованих обмежень та заборон; неефективність управління пенсійним страхуванням; відсутність ефективного нагляду та контролю; недієвість захисту прав у сфері пенсійного страхування тощо.

Серед основних пріоритетів реформування солідарної системи пенсійного страхування ключове місце посідають питання щодо удосконалення пенсій по інвалідності [4]. В юридичній літературі наголошується, що право на пенсійне забезпечення по інвалідності внаслідок загального захворювання особа може реалізувати за наявності у неї однієї з трьох груп інвалідності, причиною якої є загальне захворювання, наявності передбаченої законом тривалості страхового стажу та у разі звернення до місцевого управління Пенсійного фонду України за призначенням цього виду пенсії. Лише після прийняття рішення місцевим управлінням Пенсійного фонду про призначення пенсії постають відносини матеріального характеру щодо пенсійного забезпечення по інвалідності внаслідок загального захворювання [5, с. 150].

З правової точки зору, пенсії по інвалідності у системі пенсійного страхування, по-перше, базовий вид пенсій у солідарній системі пенсійного страхування; по-друге, спрямовані на матеріальне забезпечення осіб з інвалідністю, які мають необхідний страховий стаж. Також механізми реалізації, гарантування та правової охорони права на пенсії по інвалідності визначаються на підставі закону.

Доречно підкреслити, що пенсії по інвалідності традиційно виступали важливою складовою частиною різних пенсійних реформ [6; 7; 8; 9]. При цьому базовим законодавчим актом із питань пенсій по інвалідності у пенсійному страхуванні виступає Закон України від 9 липня 2003 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі – Закон № 1058-IV). 3 жовтня 2017 р. Верховною Радою України було ухвалено чергову пенсійну реформу на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодав-

чих актів України щодо підвищення пенсій» [10]. Серед новацій цієї пенсійної реформи є удосконалення пенсій за віком та певного уточнення пенсій по інвалідності. Однак фрагментарність змін щодо пенсій по інвалідності не сприяла її системному удосконаленню. Тому новітнім етапом пенсійної реформи має стати комплексне та системне реформування пенсій у солідарній системі пенсійного страхування, насамперед, пенсії по інвалідності [11].

Постановка завдання. Метою наукової статті є науково-теоретичне дослідження пенсій по інвалідності через призму новацій сьогодення.

Результати дослідження. В юридичній літературі проблематика пенсій по інвалідності частково розглядалася у працях таких вчених-юристів: В.М. Андріїв, В.С. Венедіктов, С.В. Венедіктов, С.Я. Вавженчук, С.В. Вишновецька, І.В. Зуб, М.І. Іншин, В.Л. Костюк, С.С. Лукаш, А.Р. Мацюк, П.Д. Пилипенко, С.В. Попов, С.М. Прилипко, О.І. Процевський, О.М. Обушенко, С.М. Синчук, О.В. Тищенко, Г.І. Чанишева, В.І. Щербина, М.М. Шумило, Н.М. Хуторян, О.М. Ярошенко та ін. Підтримуючи позитивні та конструктивні погляди цих та інших вчених-правників, у контексті декларування стратегії нової пенсійної реформи проблематика пенсій по інвалідності набуває актуальності та важливості з точки зору її удосконалення, новітнього законодавчого забезпечення.

Насамперед, варто підкреслити, що за змістом Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» [12] особи з інвалідністю в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Водночас конкретні умови і порядки пенсійного забезпечення і надання допомоги та інших соціальних послуг визначаються законодавством про пенсійне забезпечення в Україні і актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань (ст.ст. 1, 40). Право на пенсійне забезпечення та конкретні види пенсій у пенсійному страхуванні визначаються відповідно до положень Закон № 1058-IV (ст. ст. 8–10).

Принагідно нагадати, що термін «пенсія» (від лат. *pension* – платіж) форма соціального забезпечення, що полягає у регулярній виплаті державою або іншими суб'єктами в установленому законом порядку грошових коштів непрацездатним громадянам пожиттєво (за винятком передбачених законом випадків) за умови настання визначених законом подій, що дають право на пенсію – досягнення певного віку, вислуга років, інвалідність, втрата годувальника та ін. [13, с. 238–239]. М.М. Шумило трактує термін «пенсія» як «один із правових інструментів реалізації державою своєї соціальної функції через органи спеціальної компетенції, що відображається у щомісячному матеріальному (грошовому) забезпеченні, у порядку та випадках, визначених чинним законодавством, для саморозвитку та реалізації своїх прав особами, які повністю або частково втратили працездатність» [14, с. 15]. Разом із тим Закон № 1058-IV (ст. 1) передбачає легальне визначення термінів «пенсійна виплата», «пенсія». У цьому Законі передбачено, що пенсія – щомісячна пенсійна виплата в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яку отримує застрахована особа в разі досягнення нею передбаченого цим Законом пенсійного віку чи визнання її інвалідом, або отримують члени її сім'ї у випадках, визначених цим Законом. Що ж стосується розуміння терміна «пенсія по інвалідності», то Н.П. Коробенко пропонує розуміти термін «пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання» як «передбачена солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування щомісячна грошова виплата, що гарантується правомочній особі за умови настання інвалідності внаслідок загального захворювання (у тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства) та наявності страхового стажу встановленої законом тривалості, а також інших юридичних фактів, і яка признається на час інвалідності уповноваженими органами Пенсійного фонду за рахунок акумульованих у ньому коштів, а в окремих випадках і державного бюджету у порядку, встановленому актами пенсійного законодавства України» [15, с. 17–18]. Також в юридичній літературі зазначається, що пенсія по інвалідності у пенсійному страхуванні – це визначена у солідарній системі щомісячна пенсійна виплата

у грошовій формі, що гарантується особам з інвалідністю внаслідок загального захворювання (у тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства) за наявності встановленої тривалості страхового стажу та/або інших юридичних фактів, яка признається на умовах та у порядку, передбаченому пенсійним законодавством [11]. При цьому до основних особливостей пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні належать передбачена солідарною системою пенсійного страхування, щомісячна пенсійна виплата у грошовій формі; основними умовами призначення є: наявність встановленої інвалідності (внаслідок загального захворювання (у тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства)) відповідно до рішення органу медико-соціальної експертизи (далі – МСЕ), віку, встановленої тривалості страхового стажу та/або інших юридичних фактів відповідно до закону; обчислюється, нараховується признається уповноваженими органами Пенсійного фонду України; розмір визначається відповідно до спеціальної формули у співвідношенні до пенсії за віком; признається на строк встановлення інвалідності або довічно; як правило, не підлягає обмеженню; не передбачає звуження прав осіб з інвалідністю з питань соціального захисту; виключає можливість призначення іншої пенсії у солідарній системі; може бути переведена на інший вид пенсії у солідарній системі пенсійного страхування; виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України [11].

Варто зазначити, що принципові новації, з точки зору сьогодення, пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні визначені відповідно до положень Закону № 1058-IV (норми розділу IV «Пенсії по інвалідності у солідарній системі» (ст.ст. 30–35). По-перше, пенсія по інвалідності признається в разі настання інвалідності, що спричинила повну або часткову втрату працездатності за наявності страхового стажу. Відповідно до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю [16; 17] до осіб з інвалідністю належать особи зі стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями, які при взаємодії з різними бар'єрами можуть заважати їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими. При цьому Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (ст. 3) встановлює, що інвалідність як міра втрати здоров'я визначається шляхом експертного обстеження в органах МСЕ центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Варто зазначити, що така пенсія признається незалежно від того, коли настала інвалідність: у період роботи, до влаштування на роботу чи після припинення роботи. По-друге, залежно від ступеня втрати працездатності визначено три групи інвалідності. Причина, група, час настання інвалідності, строк, на який встановлюється інвалідність, визначаються органом МСЕ згідно із законодавством. Органи Пенсійного фонду та застрахована особа мають право в установленому законом порядку оскаржити рішення органів МСЕ. Варто наголосити, що особі, що визнана особою з інвалідністю, залежно від ступеня розладу функцій органів і систем організму та обмеження її життєдіяльності, встановлюється I, II чи III група інвалідності. I група інвалідності поділяється на підгрупи А і Б залежно від ступеня втрати здоров'я особи з інвалідністю та обсягу потреби в постійному сторонньому догляді, допомозі або нагляді [18]. По-третє, особи, яким встановлено інвалідність, мають право на пенсію по інвалідності, залежно від групи інвалідності, за наявності такого страхового стажу на час настання інвалідності або на день звернення за пенсією: 1) для осіб з інвалідністю I групи: до досягнення особою 25 років включно – 1 рік; від 26 років до досягнення особою 28 років включно – 2 роки; від 29 років до досягнення особою 31 року включно – 3 роки; від 32 років до досягнення особою 34 років включно – 4 роки; від 35 років до досягнення особою 37 років включно – 5 років; від 38 років до досягнення особою 40 років включно – 6 років; від 41 року до досягнення особою 43 років включно – 7 років; від 44 років до досягнення особою 48 років включно – 8 років; від 49 років до досягнення особою 53 років включно – 9 років; від 54 років до досягнення особою 59 років включно – 10 років; 2) для осіб з інвалідністю II та III груп: до досягнення особою 23 років включно – 1 рік; від 24 років до досягнення особою 26 років включно – 2 роки; від 27 років до досягнення особою 28 років включно – 3 роки; від 29 років до досягнення особою 31 року включно – 4 роки; від

32 років до досягнення особою 33 років включно – 5 років; від 34 років до досягнення особою 35 років включно – 6 років; від 36 років до досягнення особою 37 років включно – 7 років; від 38 років до досягнення особою 39 років включно – 8 років; від 40 років до досягнення особою 42 років включно – 9 років; від 43 років до досягнення особою 45 років включно – 10 років; від 46 років до досягнення особою 48 років включно – 1 рік; від 49 років до досягнення особою 51 року включно – 12 років; від 52 років до досягнення особою 55 років включно – 13 років; від 56 років до досягнення особою 59 років включно – 14 років. По-четверте, особи, яким установлено інвалідність після досягнення загального пенсійного віку (ст. 26 Закону № 1058-IV), мають право на пенсію по інвалідності за наявності відповідного страхового стажу. По-п'яте, якщо інвалідність настала в період проходження строкової військової служби або внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р. за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революції Гідності), в особи, яка звернулася за медичною допомогою у період з 21 листопада 2013 р. по 30 квітня 2014 р., то пенсія по інвалідності призначається особі незалежно від наявності страхового стажу. По-шосте, пенсія по інвалідності залежно від групи інвалідності призначається в таких розмірах: особам з інвалідністю I групи – 100 відсотків пенсії за віком; особам з інвалідністю II групи – 90 відсотків пенсії за віком; особам з інвалідністю III групи – 50 відсотків пенсії за віком (ст.ст. 27, 28 Закону № 1058-IV). По-сьоме, непрацюючі особи з інвалідністю II групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, за наявності такого страхового стажу: у жінок – 20 років, а у чоловіків – 25 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 46 років включно; у жінок – 21 рік, а у чоловіків – 26 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 48 років включно; у жінок – 22 роки, а у чоловіків – 27 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 50 років включно; у жінок – 23 роки, а у чоловіків – 28 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 53 років включно; у жінок – 24 роки, а у чоловіків – 29 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 56 років включно; у жінок – 25 років, а у чоловіків – 30 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 59 років включно. Водночас непрацюючі особи з інвалідністю II групи, яким установлено інвалідність після досягнення загального пенсійного віку, та особи з інвалідністю III групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, за наявності відповідного страхового стажу. По-восьме, пенсія по інвалідності призначається на весь строк встановлення інвалідності. Особам з інвалідністю, які досягли загального пенсійного віку, пенсії по інвалідності призначаються довічно. Повторний огляд цих осіб з інвалідністю провадиться тільки за їх заявою. По-дев'яте, у разі зміни групи інвалідності пенсія в новому розмірі виплачується з дня зміни групи інвалідності. Якщо особі встановлено інвалідність нижчої групи, пенсія виплачується за попередньою групою до кінця місяця, в якому змінено групу інвалідності. Разом із тим у разі визнання особи, яка пройшла повторний огляд, здоровою пенсія виплачується до кінця місяця, по який встановлено інвалідність. Однак у разі, якщо особа не з'явилася в органи МСЕ на повторний огляд у визначений для цього строк, виплата пенсії по інвалідності зупиняється з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому вона мала з'явитися на повторний огляд. У разі, якщо строк повторного огляду МСЕ особою з інвалідністю пропущено з поважних причин або в разі визнання її знову особою з інвалідністю виплата пенсії по інвалідності відновлюється з дня, з якого припинено виплату, до дня повторного огляду, але не більш як за три роки, якщо орган медико-соціальної експертизи визнає її за цей період особою з інвалідністю. При цьому якщо під час повторного огляду особи з інвалідністю її переведено на іншу групу інвалідності (вищу або нижчу), то пенсія за зазначений період виплачується за попередньою групою інвалідності. По-десяте, якщо виплату пенсії особі з інвалідністю було припинено у зв'язку з відновленням здоров'я або якщо вона не отримувала пенсії внаслідок нез'явлення на повторний огляд без поважних причин, то в разі наступного визнання її особою з інвалідністю виплата раніше призначеної пенсії поновлюється з дня встановлення інвалідності зно-

ву за умови, що після припинення виплати пенсії минуло не більше п'яти років. Якщо минуло більше п'яти років, пенсія призначається знову на загальних підставах. По-одинадцяте, органи МСЕ зобов'язані повідомляти територіальні органи Пенсійного фонду в порядку, встановленому законодавством, про результати повторного огляду осіб, яким призначена пенсія по інвалідності, та про нез'явлення цих осіб на зазначений огляд.

Таким чином, до основних напрямів удосконалення пенсій по інвалідності у пенсійному страхуванні належать такі: запровадження більш чітких та доступних умов призначення пенсій; запровадження чітких та прозорих вимог до процедури встановлення групи інвалідності; запровадження обґрунтованих строків страхового стажу, особливо щодо осіб з інвалідністю першої та другої груп (враховуючи те, що такі особи, як правило, є непрацездатними, мають істотні обмеження на ринку праці); розмежування строків страхового стажу для осіб з інвалідністю II та III груп; запровадження більш чітких правил обчислення та визначення розміру пенсій; запровадження умов щодо пріоритетності інтересів осіб з інвалідністю при призначенні та виплаті пенсій.

Висновки. З огляду на вищевикладене, основними тенденціями удосконалення законодавчого забезпечення пенсій по інвалідності у солідарній системі є такі: 1) розробка та затвердження новітньої Концепції удосконалення солідарної системи пенсійного страхування, у тому числі пенсії по інвалідності; 2) підвищення ефективності, дієвості умов та підстав призначення пенсій по інвалідності; 3) розробка прозорих механізмів обчислення розмірів пенсії по інвалідності; 4) підвищення ефективності, доступності механізмів реалізації та гарантування прав на пенсії по інвалідності; 6) відновлення системи професійних пенсій по інвалідності у суспільно важливих сферах; 7) розробка, громадські обговорення та затвердження Пенсійного кодексу України як єдиного законодавчого акта у сфері пенсійного забезпечення, у тому числі щодо призначення пенсій по інвалідності.

Список використаних джерел:

1. Іншин М.І., Сіроха Д.І. Соціальна держава: сутність і перспективи. Актуальні проблеми соціального права: збірник матеріалів учасників всеукраїнських соціальних програм (заходів) ВГОІ «Інститут реабілітації та соціальних технологій» у 2014 р. / За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.О. Попелюшка. К.: ПВГОІ «ІР СТ Україна», 2015. С. 17–21.
2. Костюк В.Л. Пенсійне право в умовах сьогодення: науково-теоретичний аспект. Соціальне право. 2017. № 1. С. 17–28.
3. Пенсійний фонд назвав кількість пенсіонерів в Україні. URL: <http://news.finance.ua/ua/news/-/378360/pf-nazvav-kilkist-pensioneriv-v-ukrayini>.
4. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 р. № 1788-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 3. Ст. 10.
5. Правові проблеми пенсійного забезпечення в Україні: монографія / Н.М. Хуторян, М.М. Шумило, М.П. Стадник та ін. К.: Ін Юре, 2012. 540 с.
6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1058-ІV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 49-51. Ст. 376.
7. Про заходи законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3668-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 12-13. Ст. 82.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення: Закон України від 2 березня 2015 р. № 213-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 22. Ст. 145.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 6 грудня 2016 р. № 1774-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 2. Ст. 25.
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення пенсій: Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII/Відомості Верховної Ради України. 2017. № 40-41. Ст. 383.

11. Мельник В.П. Пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні: теоретико-правовий аспект. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2016. № 2(14). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16mvptra.pdf>.
12. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21 березня 1991 р. № 875-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 21. Ст. 252.
13. Сучасна правова енциклопедія / О.В. Зайчук, О.Д. Крупчан, В.С. Ковальський та ін.; заг. ред. О.В. Зайчука; НДІ приватного права та підприємництва НАПрН України; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 408 с.
14. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Одес. нац. юрид. акад. О., 2009. 20 с.
15. Коробенко Н.П. Пенсійне забезпечення по інвалідності в солідарній пенсійній системі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К., 2010. 20 с.
16. Конвенція про права осіб з інвалідністю: Конвенція ООН від 13 грудня 2006 р. Офіційний вісник України. 2009. № 101. Ст. 3496.
17. Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї: Закон України від 16 грудня 2009 р. № 1767-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 9. Ст. 77.
18. Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317. Урядовий кур'єр. 2009. № 238.

ПОЖАРОВА О. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
(*Національний університет
«Одеська юридична академія»*)

УДК 349.3

СИСТЕМА ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ОХОРОНИ МАТЕРИНСТВА

У статті розглянута система правових заходів охорони материнства. Здійснена класифікація та охарактеризовані правові заходи з охорони материнства за трудовим законодавством України. Надані пропозиції щодо визначення понять «пільги» та «гарантії».

Ключові слова: материнство, охорона материнства, вагітні жінки, працюючі жінки, норми трудового права, пільги, гарантії.

В статье рассмотрена система правовых мер по охране материнства. Осуществлена классификация и охарактеризованы правовые мероприятия по охране материнства по трудовому законодательству Украины. Представлены предложения по определению понятий «льготы» и «гарантии».

Ключевые слова: материнство, охрана материнства, беременные женщины, работающие женщины, нормы трудового права, льготы, гарантии.

